

บทที่ 5
สรุปกระบวนการดำเนินงาน
วางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต
ในหมู่บ้านทดลองและหมู่บ้านควบคุม

หลังจากผู้วิจัยดำเนินการชี้แจง คปค. ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตในหมู่บ้านทดลองและหมู่บ้านควบคุมแล้ว คปค. จะต้องดำเนินการต่อในหมู่บ้าน ผลการดำเนินงานซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้สังเกตการณ์ของผู้ช่วยนักวิจัย พอสรุปได้ดังนี้คือ

สรุปกระบวนการดำเนินการในหมู่บ้านทดลอง

หมู่บ้านทดลองทั้ง 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ หมู่ 3 บ้านคอนหัน หมู่ 4 บ้านนาเมือง ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ มีรูปแบบการดำเนินงานวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตตาม เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้านดังนี้คือ

1. การเตรียมชุมชน

1.1 คปค. เตรียมผู้นำหมู่บ้านทั้ง 3 หมู่บ้าน

หลังจากที่ คปค. ได้รับการอบรมวิธีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตตาม เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้านแล้ว คปค. ได้นัด กม. ทั้ง 3 หมู่บ้าน ให้มาอบรม 2 วัน แต่เนื่องจากชาวบ้านอยู่ในระยะทำนา ที่อบรมจึงมีมติให้รวม 2 วัน มาเหลือเพียงวันเดียว แต่เนื่องจากการอบรมยังคงเดิม รูปแบบที่ใช้และ เนื้อหาที่ถ่ายทอดในการเตรียมผู้นำหมู่บ้านทั้ง 3 หมู่บ้าน มีรายละเอียดดังนี้

วิทยากรท่านที่ 1 บรรยายในหัวข้อแนวคิด ความหมาย ประโยชน์ของ จปฐ. ในระดับชุมชนและระดับชาวบ้านหรือครอบครัว และการดำเนินงานของ จปฐ. โดยเน้นการสำรวจข้อมูลที่ต้อง ตลอดจนทั้งปัญหาที่ได้จากการสำรวจ การจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา การแก้ปัญหาและการเขียนแผน โดยใช้ภาษาท้องถิ่น เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมี เนื้อหา

เป็นหัวข้อย่อย ดังนี้

- 1.1.1 กำหนดการอบรมครั้งนี้
- 1.1.2 บทบาทของ กม. ที่จะต้องนำไปปฏิบัติ
- 1.1.3 ความหมายของ จปฐ.
- 1.1.4 ตัวชี้วัดจาก 8 หมวด 32 ตัวชี้วัด

ทั้งนี้ในการบรรยาย มีการใช้สื่อภาพพลิก ที่คณะผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้ ในขณะที่มีการบรรยายมีการแจกเอกสาร เกี่ยวกับการดำเนินงาน จปฐ. ตามรูปแบบใหม่ซึ่งผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ และมีการแจกเอกสารสรุปการดำเนินงานตามรูปแบบใหม่ด้วย

วิทยากรท่านที่ 2 บรรยายในหัวข้อการเตรียมชุมชน โดยบรรยาย เกี่ยวกับการให้ กม. ไปสอนชาวบ้านแต่ละคุ้ม ในคุ้มของตนเอง เพื่อให้ชาวบ้านสำรวจ จปฐ. บ้านของตนเอง ส่วนวิทยากรท่านที่ 5 กล่าวเสริมการเตรียมชุมชนเล็กน้อย ตั้งแต่ระดับชาติ จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านและคุ้มในท้ายที่สุด ซึ่งเป็นการอบรม กม. เพื่อให้ไปอบรมชาวบ้านอีกต่อหนึ่ง ทั้งนี้ในการบรรยายใช้ภาษาท้องถิ่น

วิทยากรท่านที่ 3 บรรยายในหัวข้อการสำรวจ จปฐ. โดยมีการแจกแบบสำรวจ จปฐ. 1. ให้ กม. ดูประกอบการบรรยายด้วย ซึ่งในการบรรยายจะอธิบายเป็นข้อ ๆ ทีละข้อต่อเนื่องกันไป และบรรยายต่อว่าหลังจากสำรวจแล้วจะต้องรวม จปฐ. ข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ของแต่ละครอบครัวตรงท้ายเล่ม จปฐ. ด้วย ในการบรรยายเกี่ยวกับการทำ จปฐ. 2 นั้น มีการยกตัวอย่างการคำนวณด้วย จากนั้นได้มีการบรรยายการทำ จปฐ. 3 และอธิบายถึงการเทียบเกณฑ์ รวมทั้งการคำนวณร้อยละของข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ของหมู่บ้าน มีการสรุปการทำ จปฐ. แต่ละเล่มอย่างชัดเจน ทั้งนี้ในการบรรยายใช้ภาษาทางราชการ

วิทยากรท่านที่ 4 บรรยายในหัวข้อ การวิเคราะห์สาเหตุ และการหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยมีการบรรยายเริ่มตั้งแต่ การประมวลผลข้อมูล การรับรู้ปัญหาของหมู่บ้านตามแบบ จปฐ. 3 และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทั้งนี้โดยเน้นปัญหาที่ชาวบ้านสามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง

วิทยากรท่านที่ 5 บรรยายในหัวข้อการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ในด้านของหลักการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ 2 ข้อคือ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งจะทำให้เกิดพลัง
2. การช่วยเหลือตนเองของคนในหมู่บ้าน โดยรู้ถึงปัญหาของตนเองและสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น จะต้องมีการวางแผนแก้ไขปัญห โดยมีส่วนระดับขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ หรือตั้งเป้าหมาย ให้ชัดเจน
2. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพของปัญหา
3. กำหนดเป็นแผนโดยทำเป็นตารางตั้งที่ผู้วิจัยจัดทำไว้ให้

หลังจากการบรรยาย วิทยากรได้ให้ กม. ยกตัวอย่างปัญหาจากข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ใน จปฐ.3 และฝึกปฏิบัติในการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขด้วย โดยวิทยากรแจกแบบฟอร์มตารางการเขียนแผนเป็นใบโรเนียว 1 แผ่น ให้ฝึกปฏิบัติจริง โดยให้ กม. แบ่งเป็นกลุ่มตามแนวเก้าอี้ซึ่งแถวคอนเรียงเดียว เป็น 7 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข จากนั้นวิทยากรแจกเอกสารโรเนียว 1 แผ่น เป็นลักษณะของการเขียนโครงการ ซึ่งบรรยายการเขียนโครงการเป็นข้อ ๆ และให้ทดลองเขียนโครงการกลุ่มละ 1 โครงการ ในคอนท้ายวิทยากรกล่าวสรุปการบรรยายถึงการปฏิบัติงานจริงของ กม. ในพื้นที่ สำหรับวิทยากรท่านที่ 1 ได้นัดหมายวันนี้เทศงานของ คปค. ที่จะไปหมู่บ้าน ต่าง ๆ ทั้ง 3 หมู่บ้าน

ผู้ที่รับการอบรมครั้งนี้ ได้แก่ ผสส., อสม., กม., หัวหน้าคุ้มหมู่ที่ 2, 3 และ 4 ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวนทั้งสิ้น 44 คน โดยแบ่งเป็นหมู่ 2 จำนวน 18 คน หมู่ 3 จำนวน 6 คน หมู่ 4 จำนวน 20 คน ซึ่งผู้เข้าร่วมอบรมนี้เคยผ่านการอบรมหรือช่วยสำรวจมาแล้วเป็นจำนวนมาก ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ มีอายุประมาณ 35-55 ปี และจบชั้นประถมศึกษา

บรรยากาศโดยทั่วไปของสถานที่อบรมนั้น เป็นห้องโถง อากาศถ่ายเทได้สะดวก ในเรื่องของการใช้สื่อประกอบคำบรรยายสามารถครอบคลุมเนื้อหาดี แต่มีขนาดเล็กมองเห็นไม่ชัดเจน

คุณภาพของการอบรมเหมาะสมกับเวลา 1 วัน เนื่องจากภาระของผู้

เข้ารับการอบรมต้องทำนานในช่วงนี้ จึงทำให้ผู้เข้าอบรมไม่สามารถเข้าใจในเนื้อหาทั้งหมด อย่างไรก็ตามสิ่งที่ช่วยเสริมคุณภาพในการอบรมครั้งนี้ ได้แก่แผนภูมิสรุปขั้นตอนการดำเนินงาน การมีแบบสำรวจ จปฐ.1 จปฐ.2 จปฐ.3 ให้คุณบรรยาย ทำให้ชาวบ้านสามารถติดตามได้ทันและเข้าใจได้ง่ายขึ้น การบรรยายที่น่าสนใจและสนุกสนานของวิทยากรบางท่านและการทำให้ชาวบ้านได้ทดลองปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านความคิด และการแสดงออก ทำให้ชาวบ้านกระตือรือร้นที่จะฟังและร่วมกิจกรรมมากขึ้น

1.2 ผู้ใหญ่บ้านและผู้ใหญ่บ้านเตรียมชาวบ้าน

การเตรียมชุมชนในระดับนี้มีความแตกต่างกันในแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้คือ

1.2.1 หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการเตรียมชุมชน เป็นลักษณะพูดคุยเล่าสู่กันฟัง เนื่องจากบ้านหนองไผ่ไม่มีขั้นตอนการเตรียมชาวบ้าน มีแต่การประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อชักชวนความเข้าใจ และทบทวนความรู้ที่ได้รับการอบรมมา ซึ่งได้แจกแบบสำรวจ จปฐ.1 และแบบสรุป จปฐ.1 แก่หัวหน้ากลุ่มตามจำนวนบ้านที่หัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบ โดยเนื้อหาที่ถ่ายทอดนั้นเป็นการทบทวนความรู้เรื่องการสำรวจ จปฐ.1 ซึ่งผู้ใหญ่บ้านได้อธิบายเกี่ยวกับการสำรวจเพิ่มเติม ได้มีการช่วยกันแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้รับจากการอบรมซึ่งกันและกัน และมีคณะกรรมการหมู่บ้านบางคน เปิดอ่านและถามผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ตนไม่เข้าใจ บรรยายภาคิน การพูดคุยนี้มีความ เป็นกันเองดี

1.2.2 หมู่ 3 บ้านคอนหัน ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการเตรียมชุมชนบ้านคอนหันนี้ ผู้ใหญ่บ้านใช้วิธีถ่ายทอดทางหอกระจายข่าว แล้วแบ่งอธิบายรายละเอียดตามกลุ่ม ผู้ใหญ่บ้านบางคนใช้วิธีเรียกชาวบ้านมารวมกันแล้วอธิบาย บางคนใช้วิธีอธิบายเมื่อแจกแบบสำรวจส่วนเนื้อหาที่ถ่ายทอดนั้น ผู้ใหญ่บ้านได้แจ้งให้ชาวบ้านทราบว่าจะมีการสำรวจ จปฐ. อีกครั้งโดยให้หัวหน้าครอบครัวสำรวจเองและให้ตอบตามความเป็นจริงซึ่งลักษณะของคำตอบ คือตอบว่ามีหรือไม่มีเท่า

นั้น ผู้นำคนอื่น ๆ ก็อธิบายความคืบหน้า เช่นเดียวกัน และมีการอธิบายเพิ่มเติมทีละข้อพร้อมกับให้มีการฝึกปฏิบัติไปด้วย มีการซักซ้อมข้อที่ไม่เข้าใจและอธิบายเพิ่มเติม

ผู้ที่รับการถ่ายทอดในครั้งนี้ ได้แก่ ชาวบ้านทุกคนที่ได้ยินเสียงทางหอกระจายข่าว ส่วนหัวหน้าคุ้มได้ถ่ายทอดให้กับหัวหน้าครอบครัว หรือผู้ที่พออ่านออกเขียนได้ของครอบครัวนั้น ๆ การถ่ายทอดส่วนมากใช้เวลานานช่วงเย็น แต่การถ่ายทอดทางหอกระจายข่าวจะทำทั้งเวลาเช้าและเย็น เนื่องจากเป็นฤดูทำนา การถ่ายทอดจึงมักใช้ช่วงเวลาที่ชาวบ้านกลับจากทำนาใหม่ ๆ และช่วงเวลาเช้าซึ่งชาวบ้านกำลังออกไปทำนาในการถ่ายทอดใช้ภาษาอีสาน

1.2.3 หมู่ 4 บ้านนาเมือง ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการเตรียมชุมชนบ้านนาเมือง กระทำโดยผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ประกาศทางหอกระจายข่าว ให้หัวหน้าครอบครัวทุกหลังคาเรือนมาประชุม เรื่องการสำรวจ จปฐ. ชาวบ้านมาฟังทั้งสิ้นประมาณ 70 คน เนื้อหาที่ถ่ายทอดคือการแนะนำ เรื่องการสำรวจ จปฐ. 1 โดยให้หัวหน้าครอบครัวหรือคนอ่านออกเขียนได้แต่ละครอบครัว เป็นผู้สำรวจ ในการสำรวจให้สำรวจตามความเป็นจริง หากมีข้อสงสัยให้สอบถามจากผู้ใหญ่บ้านหรือหัวหน้าคุ้มได้ นอกจากนี้ อสม. ยังได้เสริมโดยการให้ชาวบ้านเปิดแบบสำรวจแล้วชี้แจงความแบบสำรวจ และอธิบายหมดทุกข้อ เมื่อสำรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นำมารวบรวมไว้ที่หัวหน้าคุ้ม และให้หัวหน้าคุ้มเป็นผู้สรุป จปฐ. 1 ชาวบ้านมีการซักถามหัวข้อที่ตนสงสัย ซึ่งหลังจากอธิบายให้ฟังแล้ว ชาวบ้านก็เข้าใจดีพอสมควร สิ่งที่จะช่วยเสริมคุณภาพการดำเนินงานครั้งนี้ได้แก่ การอธิบายความแบบสำรวจ ซึ่งชาวบ้านให้ความสนใจและเข้าใจดี สำหรับการซักถาม ก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้ชาวบ้านคนอื่น ๆ ได้ฟังคำอธิบายอีกรอบหนึ่งด้วย

ผู้ที่รับการถ่ายทอดในครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ บรรยากาศในการประชุมโดยทั่วไปดี เป็นบริเวณบ้านที่โล่งแจ้ง แสงสว่างพอเหมาะอากาศถ่ายเทได้สะดวก สำหรับผู้บรรยายนั้น เสียงดังฟังชัด ได้ยินกันทั่วถึงดี

2. การสำรวจความจำเป็นพื้นฐานของชาวบ้านโดยใช้แบบ จปร.1

2.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปต.

ในขั้นตอนระหว่างการสำรวจ จปร.1 คปต.ไม่ได้เข้ามามีเทศ

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ กม.

2.2.1 หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการสำรวจคือ ผู้ใหญ่บ้าน เรียกผู้เข้าอบรม มา ประชุมเพื่อซักซ้อมความเข้าใจ และแจกแบบสำรวจ จปร.1 ให้แก่หัวหน้าคุ้ม ตามจำนวน หลังคาเรือนที่รับผิดชอบและแบบสรุป จปร. คุ้มละ 1 เล่ม จากนั้นหัวหน้าคุ้มนำแบบสำรวจ จปร.1 แจกให้แก่หัวหน้าครอบครัวหรือผู้ที่อ่านออก เขียนได้ในครอบครัวนั้น ๆ พร้อมทั้ง อธิบายแบบสำรวจ จปร.1 ทุกหลังคาเรือนที่รับผิดชอบ และหากว่ามีข้อสงสัยใด ๆ ก็ให้ ซักถามได้ พร้อมทั้งกำหนดวันส่งคืนด้วย โดยส่งกับหัวหน้าคุ้มของตนเอง บรรยายภาคินช่วง ของการสำรวจ ส่วนมากจะดำเนินงานช่วงพลบค่ำและกลางคืน เพราะช่วงนี้เป็นฤดูทำนา ในตอนกลางวัน จะอยู่บ้านเฉพาะผู้สูงอายุและเด็ก

ปัญหาและอุปสรรคในการสำรวจ ได้แก่ ชาวบ้านไม่เข้าใจอย่าง แท้จริงไม่ทราบว่าสำรวจไปแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำอะไร มีประโยชน์ต่อตัวเขาอย่างไร ทำ ให้การทำแบบสำรวจ จปร.1 ทำไปตามความเข้าใจของตนเอง ส่วนไหนที่ไม่เข้าใจ ก็เว้น ว่างไว้ และบางคนเขียนเพียงหน้าปกเท่านั้น ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ขาดการติดตามและ แนะนำจากหัวหน้าคุ้มกรรมการหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง และขาดการนิเทศ ติดตามแนะนำจาก คปต. ด้วย

2.2.2 หมู่ 3 บ้านคอนหัน ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการสำรวจคือ หัวหน้าคุ้ม เป็นผู้แจกแบบสำรวจ พร้อมทั้งอธิบายวิธีการทำ จากนั้นให้ชาวบ้านลงมือทำเอง ซึ่งมีบางคนอ่านหนังสือไม่ออกจึง ให้คนอื่นอ่านให้ฟัง แล้วคนจึงตอบคำถามขึ้น จากนั้นให้คนที่อ่านให้ฟังช่วยทำแบบสำรวจให้ บรรยายภาคินช่วงของการสำรวจ ส่วนมากจะดำเนินงานช่วงเย็นและกลางคืน ซึ่งผู้ สสำรวจกลับจากการทำงานแล้ว มีช่วงว่างจึงทำแบบสำรวจ คุณภาพการดำเนินงานค่อนข้าง

ดีในบางคุ้ม คุ้มที่ทำได้ดีนั้นจะทำโดย เรียกหัวหน้าครอบครัวหรือผู้ที่อ่านออก เขียนได้มาและอธิบายพร้อมกันให้ทำทีละข้อจนจบ ในขณะที่คุ้มอื่น ๆ มีข้อคิดมากพอสมควร สิ่งที่ยังเสริมคุณภาพการดำเนินงานครั้งนี้คือ วิธีการดำเนินงานของผู้นำหมู่บ้าน และการประกาศแนะนำทางหอกระจายข่าวของผู้ใหญ่บ้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการสำรวจ ได้แก่ ชาวบ้านไม่เข้าใจอย่างแท้จริงในบางคุ้ม เนื่องจากปล่อยให้ชาวบ้านทำเอง และผู้ที่ไม่เข้าใจก็ไม่สนใจที่จะซักถามหัวหน้าคุ้ม จึงทำคามความเข้าใจของตนเอง ซึ่งทำให้ผิดพลาดได้ ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ชาวบ้านให้ความสำคัญการทํานามากกว่าการสำรวจ จปฐ. เนื่องจากอยู่ในช่วงฤดูทํานา

2.2.3 หมู่ 4 บ้านนาเมือง ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบใช้ในการสำรวจ ใช้วิธีจัดประชุมหัวหน้าครอบครัว และแจกแบบสำรวจ พร้อมอธิบายให้ฟัง แล้วให้กลับไปสำรวจตามความเป็นจริง ส่วนที่ไม่มารับแบบสำรวจจากผู้ใหญ่บ้านหรือหัวหน้าคุ้มตาม เวลาที่นัดประชุม ให้มารับได้ที่ผู้ใหญ่บ้านหรือหัวหน้าคุ้มซึ่งก็จะอธิบายให้ฟัง แล้วให้กลับไปสำรวจเองเช่นกัน หากมีข้อสงสัยใด ๆ สามารถสอบถามได้จากผู้ใหญ่บ้านหรือหัวหน้าคุ้ม มีพิเศษบางคุ้มที่เรียกประชุมหัวหน้าครอบครัว แล้วอธิบายการทำแบบสำรวจ จปฐ.1 โดยบอกเพียงว่า ถ้ามีในข้อนี้ให้กาเครื่องหมายว่ามี ถ้าไม่มีให้กาเครื่องหมายของไม่มี ซึ่งชาวบ้านหลายคนบอกว่าทำได้ และบางครอบครัวที่ทำจนเสร็จ แล้วส่งตรงนั้นเลยก็มี สำหรับคุ้มอื่น ๆ ทำเหมือนกัน คือคอยแนะนำหากชาวบ้านไม่เข้าใจในบางเรื่อง ส่วนมากชาวบ้านจะสำรวจในช่วงพลบค่ำเพราะเป็นฤดูทํานา เวลากลางวันภายในหมู่บ้านจะเหลือเฉพาะผู้สูงอายุและเด็ก ส่วนคุณภาพของการดำเนินงาน ไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากชาวบ้านไม่รู้ว่าการสำรวจ จปฐ. นี้สำรวจไปเพื่ออะไร ทั้งนี้เพราะหัวหน้าคุ้มส่วนมากไม่บอกถึงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการสำรวจ จปฐ. แก่ชาวบ้าน จะบอกเฉพาะวิธีการสำรวจ ซึ่งทำให้ชาวบ้านไม่เห็นถึงความจำเป็นของ จปฐ. นอกจากนี้ชาวบ้านบางคนกรอกข้อมูลไม่ตรงความจริงอีกด้วย ชาวบ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย และอายุค่อนข้างมาก เมื่อกรรมการหมู่บ้านอธิบายให้ฟังก็เข้าใจดี เพราะ

สามารถตอบคำถามได้ อีกทั้งยังขาดการแนะนำและคิดตามการสำรวจจากหัวหน้าคุ้ม เท่าที่ควร

3. การสรุปความจำเป็นพื้นฐานของชาวบ้านโดยใช้แบบสรุป จปฐ.1

3.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปค.

ในขั้นตอนระหว่างการสำรวจ จปฐ.1 คปค. ไม่ได้เข้ามานิเทศในหมู่บ้าน

3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ ของ ผู้นำหมู่บ้าน

การดำเนินงานขั้นตอนนี้มีแตกต่างกันในแต่ละหมู่บ้านดังนี้คือ

3.2.1 หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการสรุปคือ ผู้ใหญ่บ้านอธิบายวิธีการทำแบบสรุป จปฐ.1 โดยนับจำนวนหลังคาเรือนในแต่ละคุ้ม แล้วบันทึกในแบบสรุป จปฐ.1 ของแต่ละคุ้ม คุ้มต่าง ๆ ที่มาทำการสรุป จปฐ.1 ช่วยกันทำงานโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ บอกรายชื่อ และบันทึกข้อมูล ในการทำงานถ้าหัวหน้าคุ้มไม่เข้าใจส่วนใดก็สามารถถามผู้ใหญ่บ้านได้ทันที สำหรับคุ้มอื่น ๆ ที่ไม่มา เนื่องจากข้อมูลยังได้รับไม่ครบ จึงนัดกับ คปค.ว่าจะทำให้เสร็จก่อน คปค. นัดทำ จปฐ.2 และ จปฐ.3 บรรยากาศในช่วงของการสำรวจ ใช้สถานที่ บ้านของผู้ใหญ่บ้าน อากาศเย็นสบาย แสงสว่างพอเพียง คุณภาพการดำเนินงานดี ผู้ใหญ่บ้านสามารถแนะนำได้อย่างถูกต้อง สิ่งที่จะช่วยเสริมคุณภาพในการดำเนินงานได้แก่ การไม่เคร่งเครียดทำงานจนเกินไป และผู้ใหญ่บ้านคอยแนะนำอยู่เสมอ

ปัญหาและอุปสรรคในการสรุปคือ มีการถกเถียงกัน เนื่องจาก ข้อมูลที่ชาวบ้านทราบนั้นหัวหน้าคุ้มรู้ว่า เป็นข้อมูลที่ผิดอย่างแน่นอน จึงแก้ข้อมูลที่ถูกต้อง

3.2.2 หมู่ 3 บ้านดอนหัน ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำคือ ผู้ใหญ่บ้านแนะนำวิธีการสรุป จปฐ.1

จากนั้นหัวหน้าคุ้มแต่ละคุ้มต่างก็ทำสรุป จปฐ.1 ในคุ้มของตน โดยมีผู้ใหญ่บ้านคอยให้คำแนะนำบางข้อที่ไม่เข้าใจ บรรยากาศในช่วงของการสำรวจคือ อากาศเย็นสบาย เย็นสงบแต่มีเนื้อที่ในการทำงานน้อย และแสงสว่างไม่เพียงพอ

ปัญหาและอุปสรรคในการสรุป ได้แก่ เนื่องในการทำงานมีจำกัด แสงสว่างไม่เพียงพอ สายตาของผู้ปฏิบัติงานไม่ดี นอกจากนี้พบว่าชาวบ้านทำผิดกันมากพอสมควร โดยเฉพาะข้อที่กาเครื่องหมาย x แล้วให้ข้ามไปทำข้ออื่น ๆ ชาวบ้านมักจะทำต่อไปเลย

3.2.3 หมู่ 4 บ้านนาเมือง ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำคือ ผู้ใหญ่บ้านประกาศให้หัวหน้าคุ้มมาสรุป จปฐ.1 โดยผู้ใหญ่บ้านอธิบายวิธีสรุปลงในแบบสรุป จปฐ.1 หลังจากนั้นก็แบ่งงานกันทำของแต่ละคุ้ม โดยส่วนมากจะทำเพียงคนเดียว มีบางคุ้มที่ช่วยกันทำ 2 คน คนหนึ่งเป็นผู้บันทึกลงแบบสรุป อีกคนหนึ่งเป็นผู้บอกข้อมูล ในส่วนหน้าของการทำแบบสรุป จปฐ.1 ผู้ใหญ่บ้านกับ กม. อีกคนหนึ่ง เป็นผู้แนะนำวิธีทำต่าง ๆ เนื่องจากจะมีรายการมวยทุกคนจึงขอกลับก่อนผู้ใหญ่บ้านจึงนัดวันแล้วเสร็จ เพื่อนัดส่งแบบสรุป จปฐ.1 ส่วนคุ้มที่ไม่ได้มาเข้าประชุมร่วมสรุปในคืนนั้น ผู้ใหญ่บ้านจึงประกาศให้หัวหน้าคุ้มทั้งสองมาทำในวันรุ่งขึ้นที่บ้านของผู้ใหญ่บ้าน และได้อธิบายวิธีการสรุปแบบ จปฐ.1 ให้ฟังจากนั้นหัวหน้าคุ้มทั้งสองจึงทำแบบสรุป จปฐ.1 และส่งให้แก่ผู้ใหญ่บ้านภายในเข้านั้นเลย บรรยายภาคในการทำครั้งนี้ ใช้สถานที่คือบ้านของผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีสภาพโล่ง อากาศถ่ายเทสะดวก แสงสว่างพอเพียง คุณภาพในการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี สิ่งที่จะช่วยเสริมคุณภาพคือ การแนะนำของผู้ใหญ่บ้านและ กม. ท่านหนึ่ง ซึ่งช่วยทำให้การสรุป เป็นไปอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

ปัญหาและอุปสรรคในการสำรวจได้แก่ หัวหน้าคุ้มเหนื่อยจากการทำงานจึงไม่สามารถอยู่ทำงานเสร็จได้ ต้องรีบกลับไปพักผ่อน หัวหน้าคุ้มส่วนใหญ่สายตาไม่ดี เนื่องจากมีอายุมาก การอ่านเพื่อการรวมข้ามมากโดยเฉพาะการรวมตัวเลข นอกจากนี้การถ่ายถอดการชกมวยทำให้ถึงความสนใจในการทำงานไปมาก

4. การบันทึกข้อมูลในแบบ จปฐ.2

4.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปค.

มี คปค. ร่วมดำเนินงานรวมทั้งหมด 3 คน ซึ่งได้มีการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ของ คปค. พร้อมกันทั้ง 3 หมู่บ้าน

4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ กม.

ในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ กม. เข้าร่วมแตกต่างกันไปในแต่ละหมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ มี กม. เข้าร่วมทั้ง 9 คนและ ผสส. อีก 1 คน ส่วนหมู่ 3 บ้านคอนหิน มี กม. เข้าร่วมทั้งหมด 4 คน และหมู่ 4 บ้านนามิ่ง มี กม. เข้าร่วมทั้งหมด 5 คน ผสส. 3 คน มีการดำเนินงานในหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

4.2.1 หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำคือ พัฒนาการได้อธิบายวิธีการทำ จปฐ.2 ให้แก่แต่ละหมู่บ้านฟัง พร้อมทั้งทำหัตถ์ 2-3 ข้อจากนั้นจึงให้ชาวบ้านทดลองทำโดยพัฒนาการและสาธารณสุขตำบลจะยืนดูอยู่ด้วย มีชาวบ้านบางคนทำไม่ถูกต้อง สาธารณสุขตำบลอธิบายวิธีการทำเพิ่มเติมโดยให้เขียนหัวข้อต่าง ๆ จากแบบสรุป จปฐ.1 ลงบนกระดาษก่อน แล้วให้รวมแบบสรุป จปฐ.1 ของแต่ละคุ้มลงตามหัวข้อที่เขียนไว้ เมื่อรวมเสร็จให้ส่งใน จปฐ.2 และให้แต่ละหมู่ลอกข้อมูลจาก จปฐ.2 ซึ่งเป็นข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หลังจากที่แต่ละหมู่ทำเสร็จแล้ว พัฒนาการและสาธารณสุขตำบลจึงได้อธิบายวิธีคิดร้อยละ โดยแบ่งให้พัฒนาการอธิบายให้แก่หมู่ 3 ส่วนสาธารณสุขตำบลอธิบายแก่หมู่ 2 และหมู่ 4 จากนั้นสาธารณสุขตำบล จะดูการทำของแต่ละหมู่ สำหรับพัฒนาการช่วยคิดร้อยละให้แก่ หมู่ 3 จนเสร็จ สาธารณสุขตำบลช่วยหมู่ 2 และหมู่ 4 คิดร้อยละในช่วงแรก ๆ หลังจากนั้นให้ชาวบ้านทำกันเอง ซึ่งแต่ละหมู่สามารถทำต่อได้จนแล้วเสร็จ บรรยากาศโดยทั่วไปของการดำเนินการขั้นตอนนี้เป็นไปอย่างสับสนวุ่นวาย เนื่องจากชาวบ้านไม่รู้ว่าจะเริ่มค้นอย่างไร และไม่ตั้งใจฟังเนื่องจากสนใจเฉพาะข้อมูลของตนเอง ในส่วนของคุณภาพการดำเนินงานนั้น พัฒนาการและสาธารณสุขตำบลได้สอนชาวบ้านทำ และให้คำแนะนำ จึงทำให้การทำ จปฐ.2 ก่อนข้างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การดูแลอย่างใกล้ชิดและการทำเป็นตัวอย่างของ คปค. ทำให้ชาวบ้านมีความมั่นใจยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ชาวบ้านไม่เข้าใจในการ
คำเป็นงานในช่วงแรก ๆ และไม่มีเงินในการตัดสินใจ ต้องคอยคำแนะนำจาก คปค. ก่อน
จึงจะเริ่มทำงานได้ อีกประการหนึ่งคือ คปค. มาเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่ครบ ซึ่งทำให้ดูแล
ไม่ทั่วถึง

4.2.2 หมู่ 3 บ้านคอนหัน ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำ คือพัฒนาการแนะนำวิธีการทำแบบ จปฐ.2
โดยนำข้อมูลจากสรุป จปฐ.1 ของแต่ละคุ้มมารวมกัน แล้วลงในแบบ จปฐ.2 ซึ่งข้อมูลที่ลงใน
แบบ จปฐ.2 จะเป็นข้อมูลของหมู่บ้าน จากนั้นจึงคิดเป็นร้อยละของแต่ละตัวชี้วัด เพื่อที่
จะเอาไปเทียบเกณฑ์ใน จปฐ.3 ต่อไป ซึ่งพัฒนาการมีกรรมากรช่วยอย่างการทำหัตถ์ด้วย หลัง
จากนั้นชาวบ้านจึงลงมือทำโดยแบ่งกันเป็นส่วน ๆ ดังนี้คือ ส่วนหนึ่งอ่านข้อมูลจาก จปฐ.2
และอีกส่วนหนึ่งช่วยกันรวมข้อมูลจากแบบสรุป จปฐ.1 แล้วให้ส่วนแรกบันทึก ในช่วงการคิด
ร้อยละก็ช่วยกันทำเช่นเดิม แล้วบันทึกค่าลงในแบบ จปฐ.2 โดยมีพัฒนากรช่วยคิดด้วยจนเสร็จ
บรรยากาศในช่วงของการทำนั้นค่อนข้างดี อากาศเย็นสบาย มีเสียงรบกวนบ้าง เนื่องจาก
ทำพร้อมกัน คุณภาพการดำเนินงานค่อนข้างดี เนื่องจากพัฒนากรคอยดูแลอย่างใกล้ชิดและ
คอยแนะนำอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นยังมีสาธารณสุขตำบล และผู้ใหญ่บ้าน คอยดูแลให้
คำแนะนำเป็นอย่างดี จึงช่วยส่งเสริมคุณภาพการดำเนินงานให้ดีขึ้นด้วย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ ได้แก่หมู่บ้านนี้ไม่
นำเครื่องคิดเลขมา ต้องยืมกันใช้ จึงทำให้เกิดการล่าช้าไปบ้าง

4.2.3 หมู่ 4 บ้านนาเมือง ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการสำรวจ คือ พัฒนากรแนะนำวิธีการทำแบบ จปฐ.2
โดยนำข้อมูลจากแบบสรุป จปฐ.1 ของแต่ละคุ้มมารวมกัน แล้วบันทึกลงในแบบ จปฐ.2 ซึ่ง
เป็นข้อมูลของหมู่บ้าน จากนั้นจึงคิดเป็นร้อยละของแต่ละตัวชี้วัด เพื่อที่จะนำไปใช้ในการ
เทียบเกณฑ์ในแบบ จปฐ.3 ต่อไป ซึ่งพัฒนากร ได้ยกตัวอย่างการทำหัตถ์ ทำให้ชาวบ้าน
เข้าใจดีขึ้น จากนั้นชาวบ้านก็เริ่มดำเนินการโดยแบ่งงานกันทำดังนี้คือ ในตอนแรกทุกคน
ช่วยกันบอกข้อมูลจากแบบสรุป จปฐ.1 คนละ 5 เล่ม ทำได้เพียง 2 ช่อ ก็เกิดการสับสน

เพราะแย่งกันบอกจึงทำให้ลงเลขผิด ภายหลังจึงให้บอกข้อมูลเพียง 2 คน ส่วนผู้ใหญ่บ้าน นั้นนาน ๆ จึงมาดูความเรียบร้อยครั้งหนึ่ง ในขั้นตอนการคิดเป็นร้อยละ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข สูดำบลอธิบายวิธีคิดให้ โดยให้คนหนึ่งเป็นผู้ใช้เครื่องคิดเลข อีกคนหนึ่งบอกตัวเลข แล้ว อีกคนหนึ่งบันทึกค่าที่ได้ทั้งหมดช่วยกันจนเสร็จ บรรยากาศในช่วงการดำเนินงาน อากาศ เย็นสบาย มีเสียงรบกวนบ้างเนื่องจากทำพร้อมกันทั้ง 3 หมู่บ้าน จึงมีเสียงตกเตียงกันบ้าง ส่วนคุณภาพการดำเนินงานดี เนื่องจากมีผู้ใหญ่บ้านและ คปต. คอยให้คำแนะนำวิธีการทำ แบบ จปฐ.2 เป็นอย่างดีซึ่งเป็นสิ่งเสริมคุณภาพการดำเนินงานให้ได้ผลดี นอกจากนี้ สาธารณสุขตำบลยังได้นำเครื่องคิดเลขมาให้ใช้ เพื่อสะดวกในการคิดคำนวณอีกด้วย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ ได้แก่ บางคุ้มล้ม ลรูป จปฐ.1 มาบางหน้า เนื่องจากเปิดเข้ามาทำอะไรก็ต้องเสียเวลาสรุปใหม่ อีกประการ หนึ่ง การแบ่งงานที่ไม่ดี ซึ่งทำกันจริง ๆ เพียง 3 คน เท่านั้น ทำให้ทำงานล่าช้า

5. การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบ จปฐ.3

5.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปต.

มี คปต. เข้าร่วมดำเนินการทั้งหมด 3 คน และได้ดำเนินการพร้อมกัน ทั้ง 3 หมู่บ้าน

5.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ กม.

ในการดำเนินการครั้งนี้ กม. เข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันไป ในแต่ละ หมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านหนองไผ่มี กม. เข้าร่วมทั้งหมด 9 คน และ ผสส.1 คน ส่วนหมู่ 3 บ้านดอนหันมี กม. เข้าร่วมทั้งหมด 4 คน และหมู่ 4 บ้านนาเมือง มี กม. เข้าร่วมทั้งหมด 5 คน ผสส. 3 คน และชาวบ้านอื่น ๆ อีก 2 คน มีการดำเนินงานต่าง ๆ ในหมู่บ้านดังนี้คือ

5.2.1 หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำ คือ เมื่อหมู่บ้านต่าง ๆ ทำ จปฐ.2 เสร็จ แล้ว พัฒนาการจึงอธิบายวิธีการนำข้อมูลจาก จปฐ.2 ลงใน จปฐ.3 ซึ่งพัฒนากรได้ทำให้ดู พร้อมอธิบายการทำ แล้วให้ชาวบ้านทำเอง หลังจากนั้นพัฒนากรจะคอยให้คำแนะนำเมื่อ

ชาวบ้านมีปัญหา สำหรับหมู่ 2 หลังจากทำ จปฐ.3 เสร็จ สาธารณสุขตำบลมาคู ปรากฏว่า ทำผิดพลาดมากจึงให้ทำใหม่ โดยสาธารณสุขตำบล เป็นผู้ช่วยทำจน เสร็จ หลังจากนั้น พัฒนาการได้ เรียกให้ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านมาประชุมและชี้แจงการดำเนินงานจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ตลอดจนการวางแผนแก้ไขปัญหา บรรยายภาคีในช่วงการสำรวจช่วงแรก ๆ ชาวบ้านยังไม่รู้จะ เริ่มทำอะไร เพราะผู้ใหญ่บ้านยังไปฟังการอธิบายการทำกับพัฒนาการ อยู่ หลังจากผู้ใหญ่บ้านฟังคำอธิบายมาแล้ว ทุกอย่างจึง เริ่มไปด้วยดี แต่ถึงอย่างไรก็ตาม พัฒนาการยังต้องทำ เป็นตัวอย่างให้ดูด้วยชาวบ้านจึง เข้าใจดียิ่งขึ้น ในส่วนของคุณภาพการดำเนินงานนั้น มีการร่วมมือกันทำงานดี แต่คุณภาพไม่ดีนัก เนื่องจากเครื่องคิดเลขไม่ค่อยดี สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพการดำเนินงานคือ บรรยายภาคีทำงานที่ดี ซึ่งสามารถแบ่งงานได้ อย่างมีระบบ ไม่เคร่งเครียด

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ คือ ชาวบ้านมักจะ ลืมง่าย ดังนั้นก่อนที่จะทำ จปฐ. แต่ละชุดจึงต้องอธิบายกันใหม่อย่างละเอียดจึงจะสามารถ ทำกันได้

5.2.2 หมู่ 3 บ้านคอนหัน ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำ คือ พัฒนาการแนะนำวิธีการทำแบบ จปฐ.3 โดยนำร้อยละที่คิดไว้ในแบบ จปฐ.2 มาใส่ในช่องของ จปฐ.3 ให้ตรงข้อกัน จากนั้นจึง เทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ใน จปฐ.3 แล้วดูว่าเข้าเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ จากวิธีการ ดังกล่าวข้างต้น ชาวบ้านได้ช่วยกันทำ โดยแบ่งหน้าที่เป็นส่วน ๆ ได้แก่ การอ่านข้อมูลใน จปฐ.3 การบันทึกร้อยละที่หาได้ลงในแบบ จปฐ.3 ในข้อที่ตรงกับ จปฐ.2 ตรวจสอบว่าเข้า เกณฑ์หรือไม่แล้วบันทึกตามที่ปรากฏ บรรยายภาคีในช่วงการสำรวจโดยทั่วไปภาคี เป็น สบาย ไม่เคร่งเครียด มีแต่เพียงเสียงรบกวนจากหมู่อื่นเท่านั้น คุณภาพดำเนินงานช่วงนี้ ดีมาก ช่วยกันทำงานดีและมีพัฒนาการคอยดูแลความเรียบร้อยตลอดเวลา

5.2.3 หมู่ 4 บ้านนาม่วง ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำ คือ พัฒนาการแนะนำการทำแบบ จปฐ.3 โดยนำคำร้อยละที่คิดไว้ในแบบ จปฐ.2 มาใส่ไว้ในช่อง จปฐ.3 ให้ตรงข้อกัน เมื่อเทียบ

เกณฑ์ทุกตัวชี้วัดแล้ว จึงรวมข้อที่เข้าเกณฑ์และไม่เข้าเกณฑ์ไว้รวมของรวมด้านล่าง จากนั้นชาวบ้านจะช่วยกันดำเนินการโดยแบ่งเป็นส่วน ๆ ได้แก่การนอกค่าร้อยละจากแบบ จปฐ.2 การบันทึกลงแบบ จปฐ.3 การเทียบเกณฑ์ การลอกใส่อีก 3 เล่ม การเรียงหน้าปกทั้ง จปฐ.2 และ จปฐ.3 บรรยายภาศในช่วงการสำรวจ ตอนบ่ายมีฝนตกเบา ๆ อากาศดีมาก แต่มีเสียงรบกวนจากหมู่อื่นข้าง เล็กน้อย คุณภาพในการดำเนินงานดีมาก เพราะชาวบ้านเข้าใจดี สิ่งที่จะช่วยเสริมคุณภาพคือ การแนะนำจากพัฒนากร และการมาให้กำลังใจของผู้ใหญ่บ้าน

ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนนี้ คือ มีชาวบ้านบางคนนอกข้อมูลผิด ทำให้ต้องเสียเวลากลับมาแก้ไขใหม่

6. การจัดลำดับความของปัญหาและการวางแผนแก้ไขปัญหา

6.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปต.

มี คปต. เข้าร่วมกิจกรรมนี้รวมทั้งหมด 2 คน และได้ดำเนินการพร้อมกันทั้ง 3 หมู่บ้าน

6.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ กม.

ในการดำเนินงานครั้งนี้ กม. เข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันไป ในแต่ละหมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ มี กม. เข้าร่วมทั้งหมด 9 คน และ ผสส. 1 คน ส่วนหมู่ 3 บ้านคอนหิน มี กม. เข้าร่วมทั้งหมด 5 คน ผสส. 3 คน และชาวบ้านอื่น ๆ อีก 2 คน มีการดำเนินงานดังนี้คือ

6.2.1 หมู่ 2 บ้านหนองไผ่ ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำคือ พัฒนาการให้ กม. คัดลอกปัญหาที่ไม่เข้าเกณฑ์ จปฐ. พร้อมทั้งเป้าหมายและชาวบ้านทำได้ร้อยละเท่าไร หลังจากนั้นพัฒนากรให้นำเอาเป้าหมายและที่สำรวจได้ลบกัน การพิจารณาปัญหาต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือน้อย ปานกลาง รุนแรง แล้วจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ได้ โดยพิจารณาจากผลเสียและความรุนแรงของปัญหานั้น หลังจากนั้น สาธารณสุขตำบลรับผิดชอบแนะนำวิธีการแก้ไข ปัญหา แต่ละข้อจากความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน

ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนนี้ คือ ในการจัดลำดับความสำคัญ
ของปัญหา เมื่อได้ปัญหาจากสิ่งที่ยังไม่เข้าเกณฑ์ จปฐ. แล้ว ผู้นำหมู่บ้านยังไม่สามารถจัด
ลำดับความสำคัญได้ คปค. จะเป็นผู้อธิบายปัญหาเหล่านั้นและวิเคราะห์ถึง ผลกระทบของ
ปัญหา ดังนั้น คปค. ต้องการให้ปัญหาใดเป็นอันดับ 1 ก็จะมีเหตุผลมาอธิบาย ทำให้ชาวบ้าน
คล้อยตาม ด้วยเหตุนี้ปัญหาที่ได้อาจไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริงของชาวบ้าน ส่วนแนวทางการ
แก้ไขปัญหา คปค. จะเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง ซึ่งเรื่องส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นเรื่องที่ชาวบ้าน
จะต้องทำ ชาวบ้านยังขาดความรู้ ความสามารถในการแยกแยะปัญหาของตัวเอง ตลอดจน
จนการคิดหาแนวทางแก้ไข ชาวบ้านยังไม่แน่ใจในความคิดเห็นของตนเอง ยังคงต้องอาศัย
คปค. เป็นพี่เลี้ยงค่อนข้างมาก

6.2.2 หมู่ 3 บ้านคอนหิน ตำบลสระพัง อําเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการทำ คือ เนื่องจากหมู่ 3 เป็นหมู่เล็กมีเพียง 3
คุ้ม การทำ จปฐ. 2 และ จปฐ. 3 จึงเสร็จก่อนหมู่บ้าน หมู่นี้จึงได้รับคำแนะนำกิจกรรมนี้ก่อน
หมู่บ้าน โดยได้รับคำแนะนำดังนี้คือ หาปัญหาจาก จปฐ. ข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ แล้วนำปัญหามาจัด
ลำดับความสำคัญโดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง รุนแรง โดยใช้หลักความรู้
และประสบการณ์ของผู้นำหมู่บ้าน ว่าปัญหาใดควรอยู่ระดับใด เมื่อได้ปัญหาที่ควรแก้ไข
แล้วจึงนำมาวางแผนแก้ไขปัญหาคตามแบบฟอร์มที่อบรมมา ในการดำเนินงานนี้ ผู้นำหมู่บ้าน
ได้แบ่งงานกันดังนี้ คือ ขอกข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ แล้วเขียนลงในเศษกระดาษ เมื่อครบทุกข้อ
แล้วจึงช่วยกันจัดลำดับความสำคัญจนได้ปัญหาที่ต้องการแก้ไขออกมา จากนั้นทุกคนจึงช่วย
กันหาสาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไข และขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหา จนครบ
ทุกประเภท แล้วลอกลงเป็น 2 ชุด ชุดหนึ่ง เก็บไว้กับผู้นำหมู่บ้าน อีกชุดหนึ่งเก็บไว้ที่
สาธารณสุขตำบล โดยขั้นตอนนี้มีพัฒนาการมาแนะนำอย่างใกล้ชิด เพราะเป็นหมู่แรกที่ดำเนินการ
งานในเรื่องนี้ บรรยากาศในการดำเนินการครั้งนี้เป็นกันเองมาก เพราะคนน้อย ดังนั้น
กม. และหัวหน้าคุ้มจึงกล้าพูดและการแสดงความคิดเห็น ทำให้สาเหตุของปัญหาและแนวทาง
แก้ไข แตกต่างกันอย่างเล็กน้อย ทุกคนให้ความร่วมมือดีมาก

6.2.3 หมู่ 4 บ้านนาเมือง ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบที่ใช้ในการสำรวจ คือ พัฒนาการเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้าน และสอนวิธีการวิเคราะห์ จัดลำดับ และแก้ไขปัญหาดังนี้คือ หาปัญหาโดยนามาจาก จปฐ. ที่ไม่เข้าเกณฑ์จัดลำดับความสำคัญเป็น 3 ระดับ คือ รุนแรง ปานกลาง น้อย โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ของผู้นำหมู่บ้าน ว่าปัญหาใดน่าจะเป็นปัญหาที่สำคัญ ผู้นำชุมชนทุกคน ช่วยกันทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ เขียนปัญหาข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และการแก้ไขปัญหา ซึ่งทุกคนช่วยกันคิดดีมาก มีการอภิปรายถกเถียงหาสาเหตุแนวทางแก้ไข ตลอดจนขั้นตอนการดำเนินงานจนเสร็จเรียบร้อย โดยมีผู้ใหญ่บ้านช่วยแสดงความคิดเห็นด้วย บรรยากาศในช่วงการสำรวจสดชื่น อากาศดี ทุกคน ช่วยกันทำงานดีไม่เครียด คุณภาพของการดำเนินงานจึงดีมาก สิ่งช่วยเสริมคุณภาพการดำเนินงาน คือ ผู้ใหญ่บ้าน บอกให้ช่วยกันคิด ว่าควรจะทำปัญหาหมู่บ้านของเราอย่างไร ซึ่งใครที่มีความคิดเห็นอย่างไรก็ให้เสนอออกมา ทำให้ชาวบ้านทำงานได้ดีตั้งกล่าว

สรุปกระบวนการดำเนินงานหมู่บ้านควบคุม

หมู่บ้านควบคุมทั้ง 3 หมู่คือ หมู่ 2 บ้านค้อใต้ และหมู่ 4 บ้านคอนกลาง ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร หมู่ 4 บ้านคอนเดือยใต้ ตำบลแคนน้อย อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร มีรูปแบบการดำเนินงานวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน ดังนี้คือ

1. การเตรียมชุมชน

1.1 คปต. เตรียมคณะกรรมการหมู่บ้านทั้ง 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านค้อใต้ และหมู่ 4 บ้านคอนกลาง ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ในการดำเนินการครั้งนี้ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการสำรวจ จึงไม่มีการเตรียมชุมชนในส่วนของประชาชน แต่มีการเตรียมชุมชน ในส่วนของกรรมการหมู่บ้าน โดย คปต. จัดการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงาน วิธีการสำรวจและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แบบสำรวจ จปฐ. แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน โดยให้กรรมการหมู่บ้านฝึกทำกับครัวเรือนของตนเองเพื่อเป็นตัวอย่าง ซึ่งจะมีผลทำให้กรรมการหมู่บ้านเกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการสำรวจ จปฐ. ได้ดีขึ้น และมีความถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้นเมื่อเทียบกับผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา เมื่อ คปต. เตรียมคณะกรรมการหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว จึงมีการมอบหมายงานให้แก่กรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการสำรวจ จปฐ. ในหมู่บ้านของตนเอง ในส่วนของ คปต. เป็น ผู้ที่มอบหมายในการดำเนินการครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 1 คน และพัฒนากรตำบล 1 คน ซึ่ง คปต. ได้ดำเนินการเตรียมกรรมการหมู่บ้านของหมู่ 4 ใช้เวลา 1 วัน และเตรียมกรรมการของหมู่ 2 ใช้เวลา 1 วัน หลังจากเตรียมกรรมการของหมู่ 4 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจากการสังเกตพบว่า หมู่ 2 มีการเตรียมกรรมการหมู่บ้าน มีหลักการตลอดจนวิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพดีกว่า หมู่ 4

1.1.1 วิธีการถ่ายทอดความรู้ในการสำรวจ จปฐ. ของหมู่ 2 บ้านค้อใต้

คปต. มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ในการสำรวจ จปฐ. สู่กรรมการหมู่บ้าน ในลักษณะเป็นรายกลุ่ม โดยนั่งเป็นวงกลม มีสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดคือ แบบสำรวจ

จปฐ.1 ซึ่งแจ้งให้กรรมการหมู่บ้านก่อนดำเนินการประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจขั้นต้น แล้วเริ่มการถ่ายทอดความรู้โดยการอ่านแบบสำรวจให้กรรมการหมู่บ้านฟัง และมีการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้น คปค. ยังให้กรรมการหมู่บ้านได้ศึกษาทำแบบสำรวจ จปฐ.1 โดยให้ทำการสำรวจในครอบครัวตนเองก่อน และทำในขณะที่ฟังการชี้แจงเนื้อหาในแบบสำรวจ เมื่อคปค. อธิบายเสร็จในแต่ละข้อจะเปิดโอกาสให้กรรมการหมู่บ้านได้ซักถามข้อสงสัยหรือปัญหาต่าง ๆ ซึ่งในการพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินการสำรวจ จปฐ.1 ของ คปค. นี้ ผลปรากฏว่ากรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ดี มีการพูดคุยซักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในแต่ละข้อ มีส่วนร่วมในการประชุมและให้ความสนใจรับฟังการถ่ายทอดครั้งนี้เป็นอย่างดีโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งสิ้นสุดการประชุม ซึ่งการประชุมในครั้งนี้ต่อเนื่องกันไปโดยตลอดไม่มีการพัก คือ เริ่มตั้งแต่เวลา 19.45 น. ถึงเวลา 21.00 น. เป็นเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาที กรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแบบสำรวจ จปฐ. ชุดนี้เข้าใจง่ายและทำการสำรวจได้ง่าย ซึ่งผู้ที่รับการถ่ายทอดในครั้งนี้มีจำนวน 11 คน เป็นกรรมการหมู่บ้าน 9 คน ผสส. 2 คน เมื่อ คปค. สิ้นสุดการชี้แจงแล้วกรรมการหมู่บ้านที่มารับฟังการถ่ายทอดความรู้ ได้มีการประชุมต่อไปอีก ประมาณ 30 นาที เพื่อแบ่งครัวเรือนที่จะต้องรับผิดชอบในการดำเนินการสำรวจ จปฐ. สำหรับเนื้อหาที่ถ่ายทอดความรู้ในการสำรวจ จปฐ. ครั้งนี้มีรายละเอียดคือ

วิทยากรคนที่ 1 ชี้แจงเกี่ยวกับข้อแนะนำในการใช้แบบสำรวจ จปฐ. โดยให้กรรมการหมู่บ้านทุกคนดูคำแนะนำในหน้าที่ 3 ข้อ 1-10 โดยใช้แบบสำรวจ จปฐ. นี้ 1 ชุด ต่อ 1 หลังคาเรือน ทำทั้งหมด 20 ข้อ ซึ่งคำตอบจะมี 2 ช่อง คือ มีและไม่มี และถ้าไม่เข้าใจแบบสำรวจ ให้อ่านคำอธิบายในหน้า 11 เป็นต้นไป

วิทยากรคนที่ 2 ชี้แจงรายละเอียดของแบบสำรวจ คือ การเขียนข้อความหน้าปกของแบบสำรวจนั้น คำถามในแบบสำรวจมีทั้งหมด 20 ข้อ ถ้าคำถามข้อใดตรงกับความเป็นจริงก็ให้กาเครื่องหมาย / ในคำตอบช่องที่ 1 ถ้าข้อใดไม่จริงก็ให้กาเครื่องหมาย / ในช่องที่ 2 รายละเอียดของคำถามจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพความคงทนของบ้าน การจัดบ้านและบริเวณบ้าน การมีน้ำสะอาดสำหรับดื่ม การได้รับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ของสมาชิกในบ้าน อาชีพ การปฏิบัติตัวในการตั้งครุภัก การได้รับวัคซีนสำหรับเด็ก การอ่าน

ออกเขียนได้ของสมาชิกในบ้าน สภาพการสมรสของคู่สมรสและจำนวนบุตร วิทยากรคนที่ 1 พูดต่อ ในเรื่อง การเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ ของสมาชิกในบ้าน การใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ตลอดจนการปฏิบัติตนตามจารีตประเพณี หลักศีลธรรมและศาสนา เมื่อทำข้อ 20 แล้ว ให้ผู้ทำข้อคำตอบจากข้อ 20 แล้วรวม จปฐ. ที่ไม่เข้าเกณฑ์โดยเริ่มจากหน้า 1 แล้วนับเอาเฉพาะคำตอบในข้อที่ 2 เท่านั้นว่าได้กาเครื่องหมาย / ก็ข้อจากข้อ 1-20 บรรยาย การดำเนินการดำเนินการถ่ายทอดความรู้เป็นไปด้วยดี ผู้เข้าร่วมการประชุมทุกคนมีความเป็นกันเอง มีการซักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นผลให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการสำรวจ จปฐ. ได้ดียิ่งขึ้น ในการประชุมเพื่อถ่ายทอดความรู้นี้ ในส่วนของผู้ถ่ายทอด คือ คปต. สามารถถ่ายทอดได้ดี และเข้าใจได้ง่าย และในส่วนของผู้รับการถ่ายทอดความรู้นั้นก็มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ซักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ มากพอสมควร ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ครั้งนี้

1.1.2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ในการสำรวจ จปฐ. ของหมู่ 4 บ้านคอนกลาง

คปต. มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ในการสำรวจ จปฐ. สู่กรรมการหมู่บ้าน ในลักษณะของการอธิบายวิธีการดำเนินงานสำรวจ จปฐ. 1 เป็นรายกลุ่ม โดยใช้สื่อในการถ่ายทอด คือ แบบสำรวจ จปฐ. 1 ซึ่งแจกให้แก่กรรมการหมู่บ้านที่เข้าร่วมประชุมทุกคน ๆ ละ 1 เล่ม เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และพัฒนาการจะผลัดเปลี่ยนกันอธิบายวิธีการดำเนินการสำรวจ จปฐ. 1 คนละ 4-5 ข้อ/ครั้ง จากข้อ 1-20 ตามแบบ จปฐ. 1 ให้กรรมการหมู่บ้านทุกคนฝึกหัดทำแบบสำรวจ จปฐ. 1 โดยสำรวจในครัวเรือนของตนเองก่อน และในระหว่างการดำเนินการอธิบายนั้น คปต. ก็ได้เปิดโอกาสให้กรรมการหมู่บ้านซักถามและแสดงความคิดเห็นโดย คปต. จะตอบคำถามที่ถูกถามทุกข้อ ในระยะแรกของการอธิบาย คปต. จะอธิบายอย่างช้า ๆ กรรมการหมู่บ้านสามารถดูตามไปได้ทีละข้อ แต่ ในช่วงท้าย คปต. อธิบายเร็ว กรรมการหมู่บ้านบางคนฟังไม่ทันและเริ่มไม่สนใจ มีบางคนทำล้วงหน้าไปบ้าง ซึ่งในจำนวนผู้ที่เข้ารับการถ่ายทอดนั้นมีทั้งหมด 9 คน เป็นกรรมการหมู่บ้าน 7 คน อสม. 1 คน และ ผสส. 1 คน เนื้อหาในการถ่ายทอดความรู้ในการดำเนินการสำรวจ จปฐ. 1

เริ่มต้นโดย

วิทยากรคนที่ 1 อ่านคำชี้แจงและคำแนะนำ ในการใช้แบบสำรวจ จปฐ.1 จากข้อ 1-10 ให้กรรมการหมู่บ้านฟัง แล้วเปิดโอกาสให้กรรมการหมู่บ้านซักถามข้อสงสัย ต่าง ๆ จากนั้นให้กรรมการหมู่บ้านฝึกทำแบบสำรวจ จปฐ.1 โดยทำกับครัวเรือนของกรรมการหมู่บ้านเองก่อน แล้วเริ่มอธิบายรายละเอียดโดยการอ่านให้ฟังมีทั้งหมด 20 ข้อ เนื้อหาของคำถามในแบบสำรวจจะเป็นเรื่อง สภาพความคงทนของบ้านเรือน การจัดบ้าน และบริเวณบ้าน การมีน้ำดื่มที่สะอาดและการได้รับข่าวสารความรู้จากที่ต่าง ๆ หลังจากนั้นเป็นการบรรยายสลับกันระหว่างวิทยากรคนที่ 2 และวิทยากรคนที่ 1 จนจบทั้ง 20 ข้อ หลังจากนั้นวิทยากรคนที่ 2 อธิบายเพิ่มเติมว่า หลังจากที่ทำแบบสำรวจ จปฐ. ข้อ 1-20 แล้วให้นำรวม จปฐ. ที่ไม่เข้าเกณฑ์ว่ามีกี่ข้อ โดยนับจากจำนวนคำตอบในช่องที่ 2 ว่ามีทั้งหมดกี่ข้อ จากข้อ 1-20 แล้วเขียนคำตอบที่รวมได้ลงในช่องท้ายสุด หลังจากนั้นจึงเปิดโอกาสให้ถาม. ซักถามเพิ่มเติมในข้อที่ไม่เข้าใจ และวิทยากรก็อธิบายจนเป็นที่เข้าใจ

บรรยากาศของการดำเนินงาน เพื่อถ่ายทอดความรู้ในการสำรวจ จปฐ.1 ในระยะแรกเป็นไปด้วยดี กม.มีความสนใจ ให้ความร่วมมือ ในการมีส่วนร่วมดี มีความเป็นกันเองกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มากกว่าพัฒนากร อาจเนื่องมาจากย้ายมาใหม่ และเข้ามาในหมู่บ้านเป็นครั้งแรก สำหรับในช่วงหลังของการบรรยาย กม. ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะ คปค. เริ่มพูดเร็วขึ้นและใช้เวลาในการชี้แจงมากเกินไป แต่จากผลการประชุมในครั้งนี้ คาดว่า กม. จะมีความเข้าใจในการดำเนินการสำรวจ จปฐ.1 พอสมควร และสามารถทำได้ถูกต้อง เพราะ คปค. ได้เปิดโอกาสให้ กม. ได้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่พบคือ กม. บางคนไม่เข้าใจคำถามในแบบสำรวจ จปฐ.1 บางข้อ ต้องอธิบายซ้ำหลายครั้งจึงจะเข้าใจ ซึ่งบางครั้งอาจจะไม่เข้าใจจริง ๆ แต่ ก็ทำเหมือนเข้าใจเพื่อให้ผ่านข้อนั้นไปเร็ว ๆ ซึ่งอาจมีผลต่อความถูกต้องของการสำรวจ จปฐ.1 ของครัวเรือนที่รับผิดชอบได้ นอกจากนี้ ลักษณะการพูดชี้แจงของวิทยากรทั้ง 2 คน ยังเป็นไปในลักษณะของการอ่านให้ฟัง มีการอธิบายเล็กน้อย และบางข้อไม่ได้อธิบายเลย การอธิบายมักจะอธิบายในลักษณะซ้ำ ๆ วากวน

1.1.3 วิธีการถ่ายทอดความรู้ในการสำรวจ จปฐ. ของหมู่ 4 บ้านคอน
เตี้ยใต้ ตำบลแคนน้อย อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

ในการดำเนินงานครั้งนี้ ไม่มีการเตรียมชุมชนในส่วนของ กม.
โดย คปต. จึงไม่มีการถ่ายทอดความรู้ในการสำรวจ จปฐ. 1 สู่ กม.

1.2 ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้าน เตรียมชาวบ้าน

ในการดำเนินงานครั้งนี้ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ
สำรวจ จึงไม่มีการเตรียมชุมชนในส่วนนี้ ทั้ง 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านค้อใต้ และหมู่ 4
บ้านคอนกลาง ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร หมู่ 4 บ้านคอนเตี้ยใต้ ตำบล
แคนน้อย อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

2. การสำรวจความจำเป็นพื้นฐานของบ้านโดยใช้แบบ จปฐ. 1

2.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปต.

คปต. ไม่มีส่วนในการดำเนินงาน ไม่มีคำแนะนำหรือการนิเทศใด ๆ ทั้ง

4 หมู่บ้าน

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ กม.

2.2.1 หมู่ 2 บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

รูปแบบที่ใช้ในการสำรวจ ที่ประชุม กม. เห็นชอบให้ดำเนินการ
ตามข้อเสนอของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านคือ แบ่งจำนวนครัวเรือนที่แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในการ
ดำเนินการสำรวจ จปฐ. 1 จำนวน 11-12 ครัวเรือน ต่อผู้รับผิดชอบสำรวจ 1 คน โดย
มีลักษณะการแบ่งครัวเรือนรับผิดชอบคือให้ กม. แต่ละคนเลือกครัวเรือนที่อยู่ใกล้บ้านของตน
หลังจากนั้นให้ กม. แต่ละคนอ่านชื่อหัวหน้าครอบครัวที่เลือกไว้ที่ละคน ถ้าครัวเรือนใดซ้ำ
กับของ กม. คนอื่นก็ให้ตัดชื่อครัวเรือนที่ซ้ำนั้นออก แล้วเลือกครัวเรือนใหม่แทนครัวเรือนที่
ซ้ำ การออกไปเลือกครัวเรือนเพื่อมาสำรวจนี้ กม. ที่รับผิดชอบจะออกไปสำรวจโดยการ

สอบถามและสัมภาษณ์โดยตรงจากหัวหน้าครอบครัว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องซึ่ง กม. มีวิธีการ
ดำเนินการสำรวจ จปฐ.1 คือ ข้อมูลบางส่วน กม. ได้กรอกข้อมูลโดยไม่ได้สอบถามจาก
หัวหน้าครอบครัว แต่ข้อมูลบางส่วน กม. กรอกโดยอาศัยความคุ้นเคย กับสภาพต่าง ๆ ใน
หลังครัวเรือนที่รับผิดชอบ ไม่ได้สอบถามข้อมูลจริงจากครัวเรือนนั้น ๆ แต่ กม. บางส่วน
ออกไปสำรวจโดยการสอบถามจากหัวหน้าครัวเรือนนั้น ๆ โดยตรงทุกหลังคาเรือน แล้ว
บันทึกข้อมูล ส่วน กม. อีกส่วนหนึ่งก็ใช้วิธีการสำรวจ โดยใช้วิธีการของ กม. ทั้ง 2 ส่วนที่
กล่าวข้างต้นรวมกัน คือ สำหรับครัวเรือนใดที่ กม. คิดว่าคุ้นเคยกับสภาพในครัวเรือนนั้นคือ
กม. ก็จะบันทึกข้อมูลโดยไม่ต้องสอบถามจากหัวหน้าครอบครัว แต่ถ้าครัวเรือนใดที่คิดว่าไม่
ทราบสภาพภายในครัวเรือนดีก็จะออกไปสอบถามจากหัวหน้าครอบครัวนั้นโดยตรง

บรรยากาศในการดำเนินงานรายวันดี กม. ที่รับผิดชอบทุกคนเต็ม
ใจดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจาก คปค. และชาวบ้านส่วนใหญ่ก็ให้ความร่วมมือในการ
ตอบคำถามดี ส่วนในด้านของคุณภาพในการดำเนินงานพบว่า กม. สามารถทำงานได้เสร็จ
ก่อนเวลา ที่ คปค. กำหนดให้ กม. มีความกระตือรือร้นแต่ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจอาจมี
บางส่วนที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์และไม่ตรงตามความเป็นจริง เพราะมี กม. บางส่วนบันทึกแบบ
สำรวจ จปฐ. โดยที่ไม่ได้สอบถามข้อมูลจากครัวเรือนนั้น ๆ โดยตรง แต่บันทึกเอาตาม
ความคิดของตนเอง ตามความคุ้นเคยต่อสภาพครัวเรือนบางครัวเรือน

ปัญหาและอุปสรรคในการสำรวจ ที่พบคือมี กม. บางส่วนไม่เข้า
ใจในแบบสำรวจดี ต้องอธิบายซ้ำ หลายครั้ง และบางครั้งครัวเรือน ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว
มักไม่อยู่บ้านทำให้ กม. ต้องไปพบหลายครั้ง หรือต้องไปพบเวลากลางคืน ทำให้การ
สอบถามต้องทำอย่างรีบเร่งกว่าเวลากลางวัน และข้อมูลที่ได้ก็อาจไม่ถูกต้องสมบูรณ์คือ
ทำให้คุณภาพของการดำเนินงานไม่ดี ซึ่งสิ่งที่จะช่วยเสริมคุณภาพของการดำเนินงานได้ก็คือ
คปค. ควรมีการติดตามและนิเทศงานระหว่างการทำงานสำรวจของ กม. และควรจะ
เน้นให้ กม. มีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานที่ถูกต้องด้วย นอกจากนั้นการที่แบ่ง
ครัวเรือนที่รับผิดชอบโดยให้ กม. เลือกเอาบ้านที่อยู่ใกล้บ้านของตนเองนั้นทำให้ กม. สามารถ
ดำเนินการสำรวจได้สะดวกมากขึ้น และเสร็จในเวลาที่กำหนด

2.2.2 หมู่ 4 บ้านคอนกลาง ตำบลคือเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

รูปแบบที่ใช้ในการสำรวจ มีวิธีการสำรวจ จปฐ. โดยผู้ใหญ่บ้าน เสนอให้ กม. แบ่งกันสำรวจ จปฐ. คนละ 10-11 ครัวเรือน โดยแบ่งตามรายชื่อของครัวเรือนในหมู่ที่ 4 ทั้งหมดและให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นคนแจกแจงรายชื่อ เขียนลงบนแบบสำรวจ จปฐ. 1 แล้วแบ่งให้ กม. ที่ร่วมรับผิดชอบดำเนินการสำรวจ จปฐ. จำนวน 8 คน ที่ประชุมมีความเห็นชอบตกลงตามข้อ เสนอดังกล่าว จากนั้นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจึงแบ่งครัวเรือนให้ กม. รับผิดชอบไปดำเนินการสำรวจ คนละ 10-12 ชุด และ กม. รับผิดชอบดำเนินการสำรวจ วิธีการสำรวจ จปฐ. คือ กม. ที่รับผิดชอบทุกคนได้ออกสำรวจ โดยสอบถามจากหัวหน้าครอบครัวหรือภรรยาของหัวหน้าครอบครัวโดยตรง แต่ กม. บางคนบันทึกข้อมูลการสำรวจโดยไม่ได้สอบถามจากบุคคลในครัวเรือนนั้น ยกเว้นบางข้อซึ่ง กม. ไม่ทราบข้อมูลก็จะไปสอบถามเอง

บรรยากาศในการสำรวจ ส่วนใหญ่ดี แต่มี กม. บางส่วนไม่เต็มใจรับการมอบหมายงานเท่าใดนัก อาจเนื่องมาจากมีภาระ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและภาระทางด้านครอบครัวที่ต้องดูแลรับผิดชอบ แต่ในการออกสำรวจนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลดี บางคนมีการซักถาม กม. เกี่ยวกับการนำ จปฐ. ไปใช้ประโยชน์ แต่ กม. ไม่ได้อธิบายรายละเอียดให้ทราบเท่าใดนัก อาจเนื่องมาจาก กม. เองก็ไม่ทราบถึงประโยชน์ของการนำ จปฐ. มาใช้เช่นกัน ในด้านของคุณภาพของการดำเนินงานมีความถูกต้องของข้อมูลดีพอสมควร เพราะ กม. สอบถามจากครัวเรือนนั้น ๆ โดยตรงเป็นส่วนใหญ่ แต่มีข้อเสียคือ กม. ไม่สามารถดำเนินการสำรวจให้เสร็จทันตามกำหนด เสร็จช้ากว่ากำหนดไป 2 วัน สาเหตุอาจเนื่องมาจากจำนวนผู้สำรวจมีไม่พอเพียง หรือ กม. เองก็มีภาระกิจการงานของตัวเองที่ต้องทำ และชาวบ้านก็มีก็ไม่อยู่บ้านต้องไปทำงาน กว่าจะกลับถึงบ้านก็มีด่า ซึ่งสิ่งที่จะช่วยเสริมให้คุณภาพของการดำเนินการสำรวจครั้งนี้ให้ดียิ่งขึ้นคือ คปค. ควรจะได้มีการนิเทศและติดตามผลระหว่างดำเนินการสำรวจบ้าง ส่วนในเรื่องระยะเวลาในการสำรวจควรจะดำเนินการในช่วงที่พ้นจากฤดูทำนาของชาวบ้านไปแล้ว

ปัญหาและอุปสรรคในการสำรวจ ที่พบคือ ช่วงเวลาในการ

สำรวจเป็นช่วงฤดูหนาว ชาวบ้านไม่อยู่บ้าน ทำให้การสำรวจเป็นไปอย่างล่าช้าและเสร็จไม่ทันตามกำหนดเวลาที่ คปค. กำหนดและตัว กม. เองก็ยังไม่เข้าใจแบบสำรวจ และวิธีการบันทึกเท่าใดนัก นอกจากนั้น คริวเรือนที่ กม. แต่ละคนรับผิดชอบ ไม่ได้อยู่เป็นกลุ่มแต่อยู่กระจายกันมาก ทำให้เสียเวลาในการเดินทางไปสำรวจ ซึ่งส่วนที่น่าจะช่วยเสริมให้คุณภาพของการดำเนินการสำรวจครั้งนี้ให้ดียิ่งขึ้น คือ คปค. ควรจะได้ทำการนิเทศการติดตามผลระหว่างการสำรวจบ้าง ส่วนในเรื่องระยะเวลาในการสำรวจ ควรจะดำเนินการในช่วงที่พ้นจากฤดูหนาวของชาวบ้านแล้ว

2.2.3 หมู่ 4 บ้านคอนเคียวใต้ ตำบลแคนน้อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

รูปแบบที่ใช้ในการสำรวจ คือ เมื่อ กม. รับแบบสำรวจ จบ.1 จากพัฒนากรจำนวน 100 ชุดแล้ว จึงแบ่งแบบสำรวจให้กับ กม. 10 คน ๆ ละ 10 ชุด และแบ่งเขตรับผิดชอบ บัดวันสำรวจให้เสร็จ เพื่อไปสรุปที่สถานีอนามัย เขียว บ้านแคนน้อย กม. บางคน สำรวจโดยการเดินตามตามคริวเรือน บางคน ก็คัดลอกของเก่าที่เคยสำรวจแล้ว เพราะต้องไปทำนา เสร็จจากทำนาก็เหนื่อยจึงไม่ไปสำรวจ บางคนก็ให้ลูกสำรวจให้ และบางส่วนก็นึกเอาเอง

บรรยากาศในการสำรวจครั้งนี้ กม. ไม่อยากทำเพราะปกติการสำรวจจะเป็นหน้าที่ของ ผสส. โดยมี อสม. เป็นผู้รับผิดชอบ และในช่วงที่สำรวจนี้เป็นฤดูทำนาซึ่งต้องรีบทำนาให้เสร็จ ถ้าสำรวจตอนกลางวันก็เสียเวลาทำนา แต่ถ้าสำรวจตอนเย็น ก็เป็นช่วงเวลาที่เหนื่อยจากการทำนามาแล้ว ทำให้ไม่อยากออกไปสำรวจ คนที่มีข้อมูลเดิมอยู่จึงลอกเอาของเดิม การสำรวจจึงทำไม่ได้ไม่เต็มที่

ปัญหาและอุปสรรคในการสำรวจ เป็นการสำรวจในช่วงเวลาทำนา และกม. ที่สำรวจบางคนยังไม่เคยรับการอบรม หรือรับการนิเทศงานจาก คปค.

3. การสรุปความจำเป็นพื้นฐานของชาวบ้านโดยใช้แบบสรุป จปฐ.1

3.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปค. และ กม.

ในขั้นตอนนี้ คปค. มีบทบาทแตกต่างกันไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

3.1.1 หมู่ 2 บ้านค้อใต้ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

การทำแบบสรุป จปฐ.1 นี้ ดำเนินการโดย คปค. ร่วมกันสรุปกับ กม. มีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงานคือ คปค. ซึ่งมี 3 คนแบ่งแบบสำรวจ จปฐ. ให้แก่ กม. 9 คน คนละ 10-12 เล่ม แล้วพูดคุยชี้แจงให้ กม. ฟังโดยให้เปิดไปหน้าที่ 3 นับจำนวน คำตอบของแต่ละข้อจากแบบสำรวจ จปฐ. ของ กม. แต่ละคนทุกกลุ่ม แล้วแจ้งจำนวนคำตอบจากแบบสำรวจให้แก่ คปค. คปค. จะเขียนตัวเลขคำตอบของ กม. แต่ละคนลงในแบบสรุป จปฐ.1 แล้วนับจำนวนคำตอบทั้งหมดโดยเขียนเป็นตัวเลขลงในช่องรวมคะแนนสรุป

บรรยากาศในการดำเนินงาน ค่อนข้างดี กม. ทุกคนไม่มีใครแสดงความเบื่อหน่ายที่จะร่วมกันดำเนินงานทำแบบสรุป จปฐ.1 บรรยากาศเป็นกันเอง กม. มีการพูดคุยกันและยิ้มแย้มแจ่มใส คปค. ก็มีความพอใจ สำหรับคุณภาพของการดำเนินงานนั้น มีคุณภาพดีพอสมควร จากการใช้เวลาในการดำเนินงานไม่มากนัก ความผิดพลาดเคลื่อนของข้อมูล จะมีเพียงช่วงเวลาของการดำเนินงานเท่านั้น ช่วงหลังพบน้อยมาก ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นใน คปค. กับ กม. ก็สามารถร่วมกันแก้ปัญหาได้ดี สิ่งที่จะเป็นการช่วยเสริมคุณภาพการดำเนินงานนี้ คือ คปค. หรือ กม. ที่รับผิดชอบ มีการตรวจทาน ความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสำรวจ จปฐ. ก่อนที่จะนำมาทำแบบสรุป จปฐ.1

ปัญหาที่พบในการดำเนินงานคือ กม. บางคนไม่เข้าใจวิธีการนับจำนวนคำตอบว่านับข้อที่กา / ในช่อง 1 หรือ 2 และ กม. บางคนนับคำตอบไม่ทัน นอกจากรับคำตอบบางข้อ เมื่อรวมคำตอบแล้วคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง เช่น การนับจำนวนหลังคาเรือน ที่เป็นคำตอบของบางข้อ รวมได้ 103 หลังคาเรือนซึ่งทำการสำรวจจริงเพียง 102 หลังคาเรือนเท่านั้น ในการดำเนินงานทำแบบสรุป จปฐ.1 ครั้งนี้ ดำเนินการไปพร้อมกันทั้งหมู่บ้าน

3.1.2 หมู่ 4 บ้านดอนกลาง ตำบลคือเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

รูปแบบที่ใช้ในการดำเนินงานการดำเนินการในขั้นตอนนี้ คปค. และ กม. ที่ร่วมกันทำจะทำการทั้งหมดทุกชุดของแบบสำรวจ จปฐ. โดย คปค. คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นำแบบสำรวจ จปฐ. ทั้งหมดแบ่งให้แก่ กม. จำนวน 4 คน ที่มาร่วมดำเนินงานรวมทั้งพัฒนากรด้วยอีก 1 คน คนละประมาณ 20-22 ชุด หลังจากนั้น คปค. จึงแนะนำวิธีการตรวจนับจำนวนคำตอบของจปฐ. แต่ละข้อจากแบบสำรวจ จปฐ. โดยชี้แจงให้ กม. เปิดแบบสำรวจ จปฐ. ของตัวเองที่ได้รับและเริ่มทำพร้อมกัน โดยนับรวมจำนวนคำตอบในแต่ละข้อ จากแบบสำรวจจปฐ. ที่ตนเองได้รับ เมื่อนับเสร็จแล้วจึงบอกจำนวนที่นับได้ แก่ คปค. เมื่อทำเสร็จถึงข้อที่ 32 แล้ว คปค. จะรวมคะแนนทั้งหมด แล้วเขียนเป็นตัวเลข ลงในช่องคำตอบท้ายข้อแต่ละข้อในแบบสรุป จปฐ. 1

บรรยากาศในการดำเนินงาน พบว่าไม่ดีเท่าที่ควร กม. ไม่มีการพูดคุยหยอกล้อกันอาจเนื่องมาจากการทำงานทั้งวัน และ กม. มาช่วยกันน้อย ทำให้ กม. แต่ละคนต้องรับผิดชอบตรวจนับจำนวนคำตอบจากแบบสำรวจ จปฐ. 1 จำนวนมาก และใช้เวลานานในการตรวจนับมาก แต่คุณภาพในการดำเนินงาน ก็นับว่าอยู่ในเกณฑ์ดี แม้จะมีข้อผิดพลาดบ้างแต่ก็เกิดขึ้นตั้งแต่ในระดับของการสำรวจ จปฐ. ของกม. มาก่อนแล้ว

ปัญหาและสรุปและอุปสรรค ในการดำเนินงานคือ กม. บางคนนับรวมจำนวนคำตอบผิดต้องกลับมานับใหม่ บางคนนับรวมคำตอบแล้ว ก็คุยกัน เมื่อ คปค. ตามคำตอบก็ลืมต้องนับใหม่ และการที่ คปค. เขียนคำตอบที่ กม. บอกมาโดยทำเป็นรอยขีดคำคะแนนนั้น เสียเวลามาก ทำให้การรีใช้เวลานานในการทำแบบสรุป จปฐ. 1 มากเกินไป นอกจากนี้มีปัญหาคือ เรื่องจำนวน กม. ที่เข้าร่วมในการดำเนินงาน สรุปแบบ จปฐ. 1 มีจำนวนน้อย

3.2.2. หมู่ 4 บ้านดอนกลาง ตำบลคือเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

รูปแบบที่ใช้ในการดำเนินงาน กม. หมู่ 4 จำนวน 4 คน เป็นผู้สรุป จปฐ. 1 ร่วมกับ คปค. จำนวน 3 คน การทำแบบสรุปนี้ กม. และพัฒนากรจะเป็นผู้

ตรวจนับจำนวนค่าตอบในแบบสำรวจ จปฐ. แต่ละข้อ โดยแบ่งกันคนละ 22 เล่ม รวมทั้ง
หมด 110 เล่ม โดยทำพร้อม ๆ กันทีละข้อ แล้วจึงแจ้งจำนวนค่าตอบแต่ละข้อ ในแบบ
สำรวจ จปฐ. แก่ คปต. ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รวมจำนวนค่าตอบจาก กม. แต่ละคน โดยทำเป็น
รอยขีดกลุ่มละ 5 ขีด เมื่อ กม. นับได้ว่าใน จปฐ. ข้อนั้นมีครอบครัวที่ผ่านเกณฑ์จำนวน
10 หลังคาเรือน คปต. ก็จะขีดค่าตอบลงในแบบสรุป จปฐ.1 ดังนี้ จากนั้น คปต. จะนับ
ขีดคะแนนรวมทั้งหมดแล้วเขียนจำนวนค่าตอบรวมได้ในช่องค่าตอบรวบรวมในแบบสรุป จปฐ.1

บรรยากาศในการดำเนินงาน พบว่า ไม่ดีเท่าที่ควร มี กม. มา
ช่วยกันน้อยทำให้แต่ละคนต้องรับผิดชอบตรวจนับจำนวนค่าตอบมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจาก
คปต. มาดำเนินการจัดทำแบบสรุป จปฐ.1 ก่อนวันที่กำหนด และตกลงไว้ 1 วัน ทำให้
กม. ไม่ทราบและไม่ได้มาทั้งหมด และอีกสาเหตุหนึ่งที่ กม. มาเป็นจำนวนน้อย อาจเนื่อง
มาจาก กม. เองต้องทำงาน เพราะเป็นฤดูทำงาน ส่วน กม. ที่มา 4 คนนั้น ก็ไม่ได้พูดคุยกัน
สนทนากันเท่าใดนัก แต่คุณภาพของการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี แม้จะมีข้อผิดพลาดในการ
ทำแบบสรุปบ้างแต่ก็เนื่องมาจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นตั้งแต่ ในระดับของการบันทึกการ
สำรวจ จปฐ. โดย กม. มาก่อนแล้ว

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ที่พบคือ กม. บางคนนับค่า
ตอบผิดเมื่อรวมกันของ กม. คนอื่น แล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น นอกจากนี้อาจมีจำนวน
กม. ที่มาร่วมงานมีจำนวนน้อย

3.1.3 หมู่ 4 บ้านดอนเต็อยไก่อ ตำบลแคนน้อย อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

รูปแบบที่ใช้ในการสำรวจ กม. นำหัวข้อต่าง ๆ จากแบบสรุป
จปฐ.1 มาลอกบนกระดาษเนื่องจากแบบสรุป จปฐ.1 มีไม่พอ จากนั้น กม. บางคนจึงช่วย
กันอ่านและขีดคะแนน แต่ทำไม่ค่อยถูก คปต. จึงให้ กม. ทุกคนช่วยกันอ่าน แล้ว คปต. จะขีด
คะแนนเอง ซึ่งชุดแรก ๆ คปต. จะแนะนำเป็นข้อ ๆ ไป ทำทำงานช้า เพราะ กม. มีความ
หมายข้อความในแบบสำรวจกับแบบสรุป จปฐ.1 ไม่ได้ตรงกัน คปต. ต้องอธิบายเป็นเวลายาว
นาน บางส่วน คปต. จะช่วยกันทำ ทำให้เสร็จเร็ว เมื่อทุกฝ่ายขีดคะแนนเสร็จแล้ว คปต.

จะนำขุมมารวมกันลงในแบบสรุป จปร.1 ซึ่งข้อมูลเกินบ้าง ถูกบ้างทำให้ตัวเลขมีความขัดแย้งกันจากนั้น คปต. จะนำมาปรับตัวเลขใหม่ เพื่อให้ข้อมูลถูกต้อง

บรรยากาศในการดำเนินงาน กม. ไม่ค่อยรู้เรื่องว่าจะเริ่มต้นอย่างไรในการสรุป จปร.1 คปต. ต้องอธิบายสถานการณ์ในลักษณะกลุ่มย่อย และทำไปก็ไม่ได้ถูกต้อง ทำให้ คปต. ต้องเป็นผู้ทำเอง เป็นส่วนใหญ่ และ เมื่อทุกกลุ่มทำ เสร็จแล้วข้อมูลที่ได้จึงมีลักษณะขัดแย้งกัน คปต. ต้องปรับข้อมูลอีกครั้งหนึ่งตามความรู้สึกของ คปต. ซึ่งการที่ข้อมูลส่วนใหญ่ผิดนั้น เนื่องจาก กม. ส่วนใหญ่มักไม่ได้ดำเนินงานเรื่อง จปร. มีแต่ให้ อสม. และ ผสส. ทำ และไม่มีการอบรมฟื้นฟูก่อนทำจึงทำได้ไม่ถูกต้อง

4. การบันทึกข้อมูลในแบบ จปร.2

4.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปต. และ กม.

4.1.1 หมู่ 2 และหมู่ 4 ตำบลคือเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

รูปแบบที่ใช้ดำเนินการ มีผู้ร่วมดำเนินงาน 2 คนคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์ ของสถานีอนามัยอำเภอคือเหนือ โดย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขนำแบบสรุป จปร.1 ของทั้ง 2 หมู่ มา พร้อมด้วยแบบ จปร.2 จำนวน 2 เล่ม แล้วให้เจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์เป็นผู้เขียนข้อมูลจากแบบสรุป จปร.1 ลงในแบบ จปร.2 โดยให้เจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์อ่านหัวข้อที่ทำแบบ จปร.2 ว่า ทำข้อใด แต่ละข้อได้ข้อมูลมาจากไหน จากนั้นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จึงเป็นผู้ทำข้อมูลที่มีอยู่ในแบบสรุป จปร.1 ซึ่งเป็นข้อมูลจากโรงเรียนและจากสถานีอนามัย แล้วจึงให้เจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์ เป็นผู้ลงข้อมูลในแบบ จปร.2 ในส่วนของการคิดค่าร้อยละของหัวข้อต่าง ๆ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะเป็นผู้คิดแล้วบอกผลให้แก่เจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์ เป็นผู้ลงข้อมูลใน จปร. ซึ่งเริ่มทำจากข้อ 32 โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะนำมาลงในแบบ จปร. ตามที่เจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์บอก ซึ่งที่มาของข้อมูลมีปรากฏอยู่ในตอนท้ายของแต่ละข้อในแบบ จปร.2

บรรยากาศของการดำเนินงานค่อนข้างดี อาจเป็นเพราะการดำเนินงานขั้นตอนนี้ไม่ยากเท่าใดนัก และใช้เวลาไม่มาก เจ้าหน้าที่ทั้ง 2 คนจึงดำเนิน

การไปอย่างไม่รีบร้อน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่แล้ว ทำให้คุณภาพของการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ก็ไม่ดีที่สุด เนื่องจากไม่ทราบและไม่มีข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียน ซึ่งไม่ได้ไปนำข้อมูลจากทางโรงเรียนมาใช้ แต่แก้ไขปัญหาโดยการประมาณค่าจากข้อมูลเดิมซึ่งเก็บมาไว้แล้วประมาณ 5 เดือน ในส่วนของการใช้เวลาในการดำเนินงานนั้นอยู่ในเกณฑ์ดีมีความเหมาะสม และมีขั้นตอน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานคือ การไม่ได้สำรวจข้อมูลบางส่วนใหม่ ซึ่งอาจจะไม่ใช่ข้อมูลที่ใหม่สุด ในส่วนอื่น ๆ ของการดำเนินงาน ไม่พบว่ามีปัญหา

4.1.2 หมู่ 4 บ้านคอนเตี้ยใต้ ตำบลแคนน้อย อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

รูปแบบที่ใช้ในการดำเนินการ มีผู้ร่วมดำเนินการ 3 คน คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู คปต. และพัฒนากร โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเขียนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานีอนามัย จากนั้น ครู คปต. ได้ตรวจข้อมูลเดิมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน แล้วแก้ไขใหม่ใน จปฐ.2 หลังจากนั้นพัฒนากรจึงนำกลับไปทำต่อที่นั่น

บรรยากาศในการดำเนินการนั้นพบว่า ในการทำ จปฐ.2 เกือบทั้งหมด ทำโดยพัฒนากรเพราะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่อง จปฐ. ทั้งหมด และข้อมูลก็ปรับตามความคิดของพัฒนากร เจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ เป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลเท่านั้น

ไม่พบว่ามีปัญหาอุปสรรคใด ๆ ในการดำเนินงาน

4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนของกม.

กม. ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ทั้ง 3 หมู่บ้าน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบ จปฐ.3

5.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปต.

5.1.1 หมู่ 2 และหมู่ 4 ตำบลเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

รูปแบบในการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกันกับเจ้า

หน้าที่ผดุงครรภ์ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้อ่านตัวเลขจาก จปฐ. ทีละข้อ แล้วเจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์เป็นผู้บันทึกค่าตัวเลขนั้นลงในแบบ จปฐ.3 และดูค่าตัวเลขดังกล่าวเปรียบเทียบกับเกณฑ์ จปฐ. ว่าตัวเลขนั้น เข้าเกณฑ์ที่กำหนดให้ไว้ใน จปฐ.3 หรือไม่ ตั้งแต่ข้อ 1-32 จากนั้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะเป็นผู้นับจำนวน จปฐ. ข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ แล้วบันทึกลงในส่วนท้ายสุดของแบบ จปฐ. ที่กำหนดไว้เมื่อทำเสร็จถึงข้อ 32 แล้ว เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอ่านทบทวนตัวเลขใน จปฐ. แต่ละข้อให้เจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์ดูเปรียบเทียบกับที่ลงไว้ในแบบ จปฐ.3 อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบถูกต้อง

บรรยากาศในการดำเนินงาน เป็นไปด้วยดี ทั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่ผดุงครรภ์ ไม่แสดงท่าทีเบื่อหน่ายหรือไม่พอใจทำแต่อย่างใด การดำเนินงานขั้นตอนนี้ใช้เวลาน้อย จึงไม่มีปัญหาใด ๆ ประกอบกับที่เจ้าหน้าที่ทั้ง 2 คน มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานดี จึงทำให้บรรยากาศในการดำเนินงาน เป็นไปด้วยดี และอาจทำให้คุณภาพของงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีด้วย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ไม่พบว่ามีปัญหาใด ๆ

5.1.4 หมู่ 4 บ้านดอนเต็อยใต้ ตำบลแคนน้อย อําเภอลําเช็องแก้ว จังหวัดยโสธร

ไม่สามารถติดตามสังเกตได้ว่ามีวิธีการทำอย่างไร เนื่องจากทัศนการณ์ากลับไปทำที่บ้านพัก

5.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ กม.

กม. ไม่มีส่วนร่วมดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ทั้ง 3 หมู่บ้าน

6. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและการวางแผนแก้ไขปัญหา

6.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ คปต.

คปต. ไม่มีส่วนร่วมดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เนื่องจากไม่มีกิจกรรมนี้ในทั้ง

3 หมู่บ้าน

6.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ของ กม.

กม. ไม่มีส่วนร่วมดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เนื่องจากไม่มีกิจกรรมนี้ในหมู่บ้าน